

KONTROL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

SİRKÜLER

16/45

12.12.2016

DÖNEM SONU HATIRLATMALARI

1- Ticari defterlerin 2017 yılı açılış ve devam tasdikleri ile 2016 yılı kapanış tasdiklerini unutmayınız.

Bilindiği üzere Ticari Defterler kullanılacakları faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın (Aralık ayı) sonuna kadar noterde **açılış tasdikleri** yaptırılmalıdır.

Geçen yıl olduğu gibi yine defter tasdikleri sırasında **“Ticaret sicili tasdiknamesinin aslı Notere ibraz edilecek ve bir örneği noterce saklanacaktır.** (Sicil Tasdiknamelerinin tedarik edilmesi son günlere bırakılmamalıdır.)

2017 yılında e-defter kullanmak mecburiyetinde olan mükellefler muhasebe defterlerinden sadece envanter defterini tasdik ettireceklerdir. Yevmiye ve kebir defterleri **e-defter** olarak düzenleneceğinden ayrıca kâğıt ortamında tasdik edilmeleri söz konusu değildir.

TTK 'nın 64. madde hükümlerine göre; **kapanış tasdiki** sadece yevmiye defteri, yönetim kurulu karar defteri ve kullanılıyorsa Müdürler Kurulu Karar Defteri için söz konusudur. Diğer defterler (Kebir, Envanter) için kapanış tasdiki söz konusu değildir.

Kapanış tasdikleri 2016 yılı defterleri bakımından;

- A.Ş. Yönetim Kurulu Karar Defteri, Ocak 2017 ayı içinde,**
 - Ltd. Şirket Müdürler Kurulu Karar Defteri, Ocak 2017 ayı içinde,**
 - Yevmiye Defteri, 30.06.2017 tarihine kadar,**
- Notere yaptırılmalıdır.

6335 sayılı Kanuna göre ticari defterlerin kapanış onayını yaptırmayanlara **5.209.- TL idari para cezası** vardır. (TTK Md. 562).

2016 yılında kullanılmış, 2017 yılı için de kullanılmaya devam edilmesi düşünülen defterlerin devam tasdikleri **Ocak 2017** ayı içinde yaptırılmalıdır.

2017 hesap döneminde **e-defter** kapsamına giren mükellefler 2016 yılı içinde kâğıt ortamında kullandıkları yevmiye defterlerinin kapanış tasdikini **30.06.2017** tarihine kadar yaptırılmaları gerekmektedir.

ANONİM ŞİRKETLERİN TASDİK ETTİRECEKLERİ DEFTERLER

	Defterin Cinsi	Tasdik Zamanı
1	Yevmiye Açılış-2017 Hesap Dönemi (1)	Aralık 2016 ayı içinde
2	Yevmiye Kapanış-2016 Hesap Dönemi (2)	30.06.2017 tarihine kadar
3	Kebir Açılış (1)	Aralık 2016 ayı içinde
4	Envanter Açılış	Aralık 2016 ayı içinde
5	Damga V. (3)	Aralık 2016 ayı içinde
6	İmalat (4)	Aralık 2016 ayı içinde
7	Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri	Her yıl tasdik gerekmez. Bittiğinde tasdik ettirilir.
8	Y.K. Karar Defteri Açılış-2017 Hesap Dönemi	Aralık 2016 ayı içinde
9	Y.K. Karar Defteri Kapanış-2016 Hesap Dönemi	Ocak 2017 ayı içinde
10	Ortaklar Pay Defteri	Her yıl tasdik gerekmez. Bittiğinde tasdik ettirilir.

LİMİTED ŞİRKETLERİN TASDİK ETTİRECEKLERİ DEFTERLER

	Defterin Cinsi	Tasdik Zamanı
1	Yevmiye Açılış-2017 Hesap Dönemi (1)	Aralık 2016 ayı içinde
2	Yevmiye Kapanış-2016 Hesap Dönemi (2)	30.06.2017 tarihine kadar
3	Kebir Açılış (1)	Aralık 2016 ayı içinde
4	Envanter Açılış	Aralık 2016 ayı içinde
5	İmalat (4)	Aralık 2016 ayı içinde
6	Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri (Önceki adıyla Ortaklar Kurulu Karar Defteri)	Her yıl tasdik gerekmez. Bittiğinde tasdik ettirilir.
7	Müdürler Kurulu Karar Defteri Açılış-2017 (5)	Aralık 2016 ayı içinde
8	Müdürler Kurulu Karar Defteri-Kapanış 2016	Ocak 2017 ayı içinde
9	Ortaklar Pay Defteri	Her yıl tasdik gerekmez. Bittiğinde tasdik ettirilir.

- (1) E-defter kapsamına girmiş olan mükellefler Yevmiye ve Kebir defteri tasdik ettirmeyeceklerdir. Sadece Envanter defteri tasdik ettireceklerdir.
- (2) 2016 yılında E-defter kapsamında bulunmayan mükellefler bakımından geçerlidir.
- (3) Damga Vergisi defterini fazla kullanmayan mükellefler Ocak 2016 ayı içinde devam tasdiki yaptırabilirler
- (4) Tekdüzen Hesap Planında 7A seçeneğini kullanan ve İmalat defterinin içeriğindeki bilgileri Muhasebe kayıtlarından tevsik edebilen mükellefler dilerlerse İmalat defteri tasdik ettirmeyebilirler.
- (5) Müdürler Kurulu Defteri ihtiyari bir defterdir. Bu deftere yazılacak kararlar arzu edilirse Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defterine de yazılabilir.

2- İHRACATTA GÖTÜRÜ GİDER:

Gelir Vergisi Kanunu'nun Md. 40/1 hükmüne göre; ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu işlerle ilgili belgelendiremedikleri giderlerine karşılık olmak üzere götürü gider kaydedebilirler. İhracatta götürü gider hesaplaması gümrük çıkış beyannamesinde yer alan FOB değerleri toplamının %0,5 oranı ile çarpımı sonucunda bulunur. Götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın yapılmış ve işletmenin malvarlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerekir.

3- STOK SAYIMI:

İşletmeler dönem sonlarında fiili envanter (döküm) çıkarırlar. Fiili envanter esnasında işletmeler kendi yapılarına uygun bir şekilde her tür malı tasnif edip bu mallardan ne miktarda (kaç tane, kaç kilo, kaç metre, vb.) olduğunu belirleyerek envanter listelerini hazırlamalıdır. Bu listeler sayım görevlilerinin ad soyad, sayım yapılan tarih, yer açıkça yazılarak imzalanmalı ve işletmenin dönemsel envanter dosyasında muhafaza edilmelidir.

Stok sayımlarında stoklarda bulunan her türlü hammadde, yarı mamul, mamul ve yardımcı malzemeler ile ticari mallar, sağlam olanlar, değeri düşenler ayrı yarı envanter işlemine tabi tutulmalıdır.

Yapılan fiili envanter sonucunda tespit edilen **stok farklarının** nedenleri araştırıldıktan sonra sebebi tespit edilemeyen farklar yapılacak muhasebe kayıtlarıyla fiili ve kaydi envanter uyumu sağlanır.

Dönem sonunda **stok fazlası** varsa, 153/397 ve 397/678 hesaplara, **stok noksanlığı** varsa, 197/153 ve 698/197-391 hesaplara kayıt yapılır.

Sebebi bulunamayan stok sayım noksanı tutarı ve bu tutara ilişkin KDV kurumlar vergisi matrahının tespitinde "**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**" olarak dikkate alınacaktır. Stok sayım noksanı tutarına ilişkin KDV Ocak Ayı KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenmelidir.

4- KASA:

Dönem sonunda yapılacak fiili sayım ile her bir para birimi bazında ayrı ayrı kasa mevcudu sayıma katılanlarca imzalanmış bir tutanak ile tespit edilir. Kasa sayımı sonucunda bulunacak kasa fazlası kara ilave edilmelidir. Kasa noksanlığı çıkması durumunda ise söz konusu farklılık tıpkı stok noksanlığında olduğu gibi "**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**" olarak dikkate alınmalıdır.

Kasa hesabının aktif karakterli bir hesap olduğu ve dolayısıyla ya sıfır ya da borç bakiyesi verir. Kasa hesabının alacak bakiyesi vermesi muhasebe kayıtlarında hata olduğu anlamına gelir. Öte yandan dönem sonu kasa bakiyesinin gerek işletmenin büyüklüğüne ve nakit ihtiyacına ve gerekse de iktisadi ve ticari icaplara uygun olması gerekmektedir. Aksi durumda söz konusu kasa mevcudunun gerçekte var olmadığı ve şirket ortakları tarafından kullanılmış olduğu iddiasıyla cezalı tarhiyatla karşılaşılması muhtemeldir. Bu bakımdan günlük ihtiyacın üstündeki

fazlalık tutar için adet hesaplamasına gidilmelidir. Ortaklar C/H, avans hesapları için de aynı şekilde düşünülebilir.

Adet hesaplaması (Gün x kredi tutarı x faiz oranı) / 36.500 faiz hesaplama formülü ile paranın bekleme gün sayısı ve reeskont faiz oranı kullanılarak yapılır. Kasadaki tutarın ortaklar tarafından kullanılması bir finansal hizmet olacağından hesaplanan faiz tutarı için fatura düzenlenerek KDV hesaplanması gerekir.

Fiili sayım sonucunda kasa fazlalığı tespit edildiğinde 100/397, sebebinin belirlenememesi durumunda da **397/679** hesaplara, fiili sayım sonucunda kasa noksanlığı tespit edilmesi durumunda da **197/100**, nedeninin bulunmaması halinde de **689/197** hesaplara kayıt yapılır. Kasa sayım noksanlıkları VUK hükümlerine göre gider "**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**" olarak dikkate alınmalıdır.

5-2016 YILI SATIŞLARININ, 2017 YILINDA İHRACI HALİNDE GELİR HANGİ YIL BEYAN EDİLECEKTİR:

Tahakkuk esasının bir gereği olarak, ticari kazançlarda gelirin elde edilmiş sayılabilmesi için, geliri doğuran muamelenin eksiksiz olarak tamamlanmış olması ve alacak hakkının doğmuş olması gerekmektedir. İhracatta malın satıcının Türkiye'deki işyerinde teslim alınması durumu hariç olmak üzere, mal fiilen ihraç edilmedikçe satış akdi tamamlanmamış sayılacak ve tahakkuk etmiş bir kazançtan söz edilemeyecektir.

Bu çerçevede, ticari bir faaliyet olan ihracat işlemlerinde GVK ve KVK yönünden vergiyi doğuran olay, satışa konu olan malın fiilen ihraç edildiği tarihte gerçekleşmekte olup, satış akdi bu tarihte tamamlanmış olmaktadır.

Satıcı da bu tarih itibarıyla satılan malın karşılığı olan bedeli talep etme hakkını kazanmakta, gelir bu tarih itibarıyla tahakkuk etmektedir. **Dolayısıyla ihracat işlemlerine ait bedellerin, faturası önceden düzenlense dahi, malların fiilen ihraç edildiği hesap döneminin kazancı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.** Alacak hakkının doğduğu tarih ise, VEDOP 'tan tespit edilecek gümrük beyannamesinin kapanma tarihidir. Dolayısıyla, ihracat faturası 2016 yılında düzenlenen malların 2017 yılında ihraç edilmesi halinde, ihracat bedelleri 2017 yılının geliri olarak kabul edilmelidir.

6- BİNEK OTOMOBİL ALIMLARINA AİT KDV, ÖTV VE AMORTİSMAN ve MTKV:

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30/b maddesine göre, faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait **binek otomobillerin alış belgelerinde yer alan KDV indirim konusu yapılamaz.** VUK'nun 270'nci maddesi, "**mükelleflerin ÖTV'yi maliyet bedeline dahil etmek veya genel giderler arasında göstermekte serbest oldukları**" hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede, binek otomobillerine ait ÖTV ile indirim konusu yapılması mümkün bulunmayan KDV, mükellefler tarafından doğrudan gider yazılabileceği gibi, maliyete de intikal ettirilebilecektir. Bu konudaki seçimlik hak mükellefe aittir.

Diğer taraftan binek otomobillere ilişkin amortisman uygulamasında “**kıst amortisman**” esasının uygulandığı unutulmamalıdır. Bu uygulamada ilk yılın amortisman gideri; binek otomobilin alındığı ay tam ay sayılarak yıllık amortisman tutarının 12 ye bölünüp hesaplanan ay sayısı ile çarpılarak bulunur. İlk yıl gider yazılmayan amortisman tutarı binek otomobilin ekonomik ömrünün son yılında yazılarak giderleştirilir.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun "Gider kaydedilememe hali" başlıklı 14'ncü maddesinde; *"Bu Kanuna bağlı (I) ve (IV) sayılı tarifelerde yer alan taşıtlardan (Ticari maksatla kullanılan uçak ve helikopterler ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerin bu amaçla kiraya verdikleri taşıtlar hariç) alınan vergi ve cezalar ile gecikme zamları gelir ve kurumlar vergilerinin matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez."* Hükmüne istinaden 1 no'lu listede yer alan **"Otomobil, Motosiklet, Arazi taşıtları, Kaptıkaçtı vb. Binek otomobiller için ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisi gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılamaz."**

7- VADELİ MEVDUAT HESAPLARININ DEĞERLEMESİ:

VUK Md.281'e göre; mevduat ve kredi sözleşmelerine dayanan alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Böylece vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibarıyla gerçekleşen faiz tutarı, faiz geliri yazılır ve vergilendirilir.

Değerleme gününe kadar tahakkuk eden faiz tutarları üzerinden fiilen tevkif edilen ve ödenmiş bir vergi olmaması sebebiyle beyanname üzerinden mahsup edilecek bir stopaj söz konusu değildir. Vadesi müteakip vergilendirme döneminde dolan vadeli mevduat hesaplarında ise kesilen verginin tamamı, kesintinin yapıldığı dönem beyannamesinde mahsup edilecektir.

8- ÖDENMEYEN SSK PİRİMLERİ:

Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları gider yazılamaz. Aralık ayına ait olan sigorta primlerinin ertesi yılın ocak ayı içinde ödenmesi durumunda, bu primler Aralık ayının gideri olarak dikkate alınabilir.

9- ŞÜPHELİ ALACAKLAR:

Şüpheli alacak; belli karinelerle tahsilinin şüpheli hale geldiği kabul edilen alacaklardır. Şüpheli alacağın senetli veya senetsiz olmasının önemi yoktur.

Şüpheli alacaklar için karşılık ayrılabilmesi için alacak; ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili, hâsılat olarak kaydedilmiş ve dava veya icra safhasında bulunmalıdır. (Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmiş olmasına rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar için dava açmadan da karşılık ayrılabilir.) Alacak teminatlı olmamalıdır.

Vadesinde ödenmeyen alacaklar için kanuni yollara hangi dönemde başvurulmuşsa alacak o dönemde şüpheli hale geleceğinden, karşılık da söz konusu dönemde ayrılacaktır. Alacağın

Kocatepe Mah. Şehit Muhtar Bey Cad. Özerk İş Merkezi No:17/5

34437 Beyoğlu/Taksim/İSTANBUL

Tel: (0212) 243 27 15 Faks: (0212) 245 75 72-249 98 44

vadesi ile kanuni yollara başvurulması farklı dönemlere rastlarsa, karşılık vadenin dolduğu yılda değil, gerekli kanuni şartın sağlandığı yılda ayrılacaktır.

Daha önce karşılık ayrılarak gider yazılmış olan şüpheli alacak tutarlarından dönem sonları itibarı ile tahsil edilmiş olanların gelir yazılıp yazılmadığı kontrol edilmelidir.

10- İLİŞKİLİ KİŞİLERLE OLAN HESAPLARIN DEĞERLEMESİ:

İşletmeler ilişkili kişilerle olan cari hesap ilişkilerini ayrıntılı bir şekilde izlemek durumundadırlar. İşletmeler ilişkili kişilere menfaat temin ettilerse, bu menfaat için düşük bir ücret veya bedel aldılarsa ya da hiçbir ücret veya bedel alınmadıysa transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını eleştirisi ile karşı karşıya kalma olasılıkları büyüktür. Uygulamada en çok karşılaşılan durum işletmelerin ortaklarından alacaklı olmalarıdır. 131-Ortaklardan Alacaklar, 195- İş Avansları hesaplarının uzun bir süre ve yüksek tutarlı borç bakiyesi vermesi tenkitle karşılaşılan nedenlerinin başında gelmektedir.

Diğer cari hesap ilişkileri de tıpkı ortaklar cari hesabında olduğu gibi ele alınmalıdır. Eğer ilişkili kişilere bir menfaat sağlandıysa bunun ücret veya bedeli emsaline uygun bir şekilde alınmamışsa, işletmenin mahrum kaldığı gelir kaybı telafi edilmelidir.

Cari hesap ilişkilerinde faiz hesaplanması durumunda ise hesaplanan faiz üzerinden KDV hesaplanmasına gidilmesi gerektiği idare tarafından kabul edilmektedir.

Bilgilerinize sunarız,

Saygılarımızla.